

Certificatiestelsel arbeidsomstandigheden

Nieuwsbrief nr. 02/2015

Deze nieuwsbrief informeert u over de stand van zaken rond het stelsel van certificatie.

In deze tweede nieuwsbrief in 2015 van het SZW programma certificatie willen we u graag van de laatste ontwikkelingen op de hoogte brengen.

Bent u overigens bekend met het onderdeel certificatie op het [Arboportaal](#)? Hierop kunt u altijd actuele informatie vinden.

1. Wijziging van de Warenwetregeling liften en Arbeidsomstandighedenregeling

Per 1 oktober 2015 zijn twee regelingen m.b.t. de Arbowet en de Warenwet gewijzigd. De ene wijziging heeft betrekking op de Warenwetregeling liften en de andere wijziging heeft betrekking op een aantal onderwerpen uit de bijlagen van de Arbeidsomstandighedenregeling.

Warenwetregeling liften

In de Warenwetregeling liften zijn aanpassingen in de bijlagen opgenomen die gericht zijn op het beperken van de administratieve- en toezichtlasten. Ook is er een betere afstemming gerealiseerd met de accreditatienormen en zijn er een aantal onduidelijkheden opgelost.

Daarnaast zijn de klachtenregeling en bezwaar- en beroepsprocedures geschrapt, omdat de verplichting tot het hebben van dergelijke regeling al geldt op grond van de Algemene wet bestuursrecht en daarin ook is uitgewerkt. De eis tot tussentijdse keuringen is verwijderd. Deze keuringen hebben geen zin omdat de geldigheid van de periodieke gebruikskeuringen slechts 18 maanden is en het is bovendien in strijd met de internationale norm NEN-EN ISO/IEC 17020:2012. Daarnaast zijn op verzoek van de Inspectie SZW onnodige informatie- en meldingsverplichtingen van de CKI's aan de Inspectie SZW, vereenvoudigd.

De verplichte melding van de CKI's aan de Inspectie SZW van situaties waarin eigenaren van liften 6 maanden na afkeuring van hun lift geen herkeuring hebben aangevraagd is vervallen. Ook is de afzonderlijke verplichting van CKI's om aan de Inspectie SZW aan te tonen dat zij liften voldoende keuren, vervallen. De reden is dat de Raad van Accreditatie dit al in haar beoordelingen betreft en dat de Inspectie SZW dergelijke informatie desgewenst altijd kosteloos kan opvragen bij een CKI.

Arbeidsomstandighedenregeling

De Arbeidsomstandighedenregeling wordt op 3 drie punten gewijzigd:

1. In veel persoonscertificatieschema's (WSCS'en) zijn eisen opgenomen m.b.t. de zogenaamde itembanken: een databank met examenvragen. Deze itembanken worden beheerd door een beheerstichting en de examenvragen worden beschikbaar gesteld aan de CKI's. Bij het beoordelen van CKI's door de Raad van Accreditatie hoort ook een inzage in die itembanken. Dit inzagerecht van de RvA wordt nu geregeld in de Werkveldspecifieke documenten voor aanwijzing en toezicht (WDA&T's). Door deze bepaling moeten de CKI's in de overeenkomst met de betreffende beheerstichtingen ook het inzagerecht opnemen. Tegelijkertijd moeten de beheerstichtingen ervoor zorgen dat de tekortkomingen m.b.t. de itembanken in de persoonscertificatieschema's worden opgelost.

2. In het schema voor het procescertificaat Asbestverwijdering (Bijlage XIIIb) is een bepaling opgenomen ten aanzien van de zogeheten dubbele certificaten. In de praktijk wordt gesproken over 'dubbele certificaten', feitelijk gaat het niet om dubbele certificaten, maar om certificaten van twee ondernemingen waarbij via een doorstart of overname de kernactiviteiten worden voortgezet.

Bedrijven die niet handelen conform het certificaat Asbestverwijdering kunnen hun certificaat verliezen. Zonder certificaat is verwijdering van asbest niet toegestaan. In dit soort situaties is het niet wenselijk dat personen of bedrijven die op basis van een dergelijk certificaat werkten, 9 activiteiten direct of vrijwel direct kunnen voortzetten door via een andere rechtspersoon de onderneming voort te zetten of een nieuw certificaat bij een (andere) certificerende instelling aan te vragen.

3. Er zijn enkele andere, technische wijzigingen doorgevoerd. Bij de certificatieschema's is de vermelding van versienummers en jaartallen zoveel mogelijk geschrapt omdat die tot verwarring kunnen leiden. Versienummers en jaartallen worden louter beperkt tot de lijst van definities, zodat bijvoorbeeld bij een wijziging van een ISO-norm niet steeds het gehele certificatieschema behoeft te worden aangepast.

Ook zijn de paginanummers bij inhoudsopgaven vervallen die geen betekenis meer hebben. Tevens bleek dat ten onrechte soms nog naar een oude NEN-norm werd verwezen. De vermelding in de bijlagen dat het document onder beheer is van de beheerstichting is vervallen evenals de gegevens van de betreffende beheerstichting, omdat dit ten onrechte de indruk zou kunnen wekken dat de tekst van deze bijlage wordt bepaald door de beheerstichting, maar het gaat hier om een ministeriële regeling waarvan de inhoud alleen door de minister kan worden gewijzigd. De beheerstichting heeft uiteraard wel een zeer belangrijke adviesrol hierin. Bij de aanpassing van de schema's die betrekking hebben op kraanmachinisten (Bijlage XVIIa tot en met XVIIh) zijn met ingang van 1 januari 2015 (Stcrt. 2014, 36339) de zogenaamde knock-out-vragen geschrapt, maar was per abuis die afkorting (KO) nog wel in de lijst met begrippen en afkortingen blijven staan. Deze afkorting is ook geschrapt.

2. Ontwikkelingen productcertificatie

De Europese productrichtlijnen zijn in lijn gebracht met het Nieuw wetgevend kader en het Lissabon akkoord en worden geïmplementeerd in warenwetbesluiten¹. Het betreft een één-op-één implementatie. De meeste richtlijnen zijn per 20 april 2016 van toepassing, de richtlijn druk-apparatuur per 19 juli 2016.

SZW heeft gekozen voor een algehele herziening van de warenwetbesluiten. Er verandert inhoudelijk echter niets, omdat de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen van de richtlijnen niet wijzigen.

Volgens de Europese Commissie (COM) mag, als gevolg van de Verordening (EG) Nr. 765/2008, een nationale accreditatie instantie (NAI), voor Nederland de Raad voor Accreditatie (RvA), alleen accrediteren tegen de toepasselijke geharmoniseerde accreditatienorm(en) die zijn gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Het is volgens COM verboden dat een NAI andere activiteiten ontplooit dan accreditatie, zoals bijvoorbeeld de SZW-beoordeling. In dit implementatie-proces wordt daarom ook een wijziging van het Warenwetbesluit machines meegenomen en aangesloten bij accreditatie.

Met de nieuwe warenwetbesluiten en de wijziging van het Warenwetbesluit machines, is een aanwijzing en, indien toepasselijk, een aanmelding alleen nog mogelijk indien de conformiteits-beoordelingsinstantie (CBI) een verzoek daartoe indient bij de Inspectie SZW en een toepasselijke accreditatie van de RvA bijvoegt.

Gevolg is dat per toepassingsdatum van de nieuwe richtlijnen de SZW-beoordeling voor de aanwijzing en aanmelding vervalt.

Een CBI kan nu al bij de RvA een verzoek indienen om haar huidige accreditatiescope voor de huidige richtlijn uit te breiden met de nieuwe richtlijn, mits de CBI geen conformiteitsbeoordelingstaken aan de accreditatiescope van de huidige richtlijn toevoegt. Daarbij toetst de RvA of de documenten op de juiste wijze zijn aangepast aan de nieuwe richtlijn. Alsdan verleent de RvA een uitbreiding van de accreditatie met de scope van de nieuwe richtlijn. Met die uitbreiding kan de CBI vervolgens een verzoek voor aanwijzing en aanmelding voor de nieuwe richtlijn indienen bij de Inspectie SZW. De Inspectie SZW kan die aanwijzing en aanmelding pas effectueren de dag nadat de nieuwe warenwetbesluiten zijn gepubliceerd in het Staatsblad. De verwachting is dat publicatie zal plaatsvinden in januari 2016. Gelet op het grote aantal aanvragen voor aanwijzing en aanmelding dient rekening te worden gehouden met een langere doorlooptijd bij de Inspectie SZW. Het is dus zaak dat een CBI dit proces zo snel mogelijk in gang zet.

Let op: De huidige aanwijzing en aanmelding vervalt per datum waarop de nieuwe richtlijn van toepassing is, ook al is de aanwijzing en aanmelding voor de huidige richtlijn afgeven met een geldigheidsdatum die voorbij de toepassingsdatum ligt.

Voor het nationaal regime kan een CBI haar SZW-beoordeling nog onderhouden tot de beoordelings-termijn afloopt of de overstap maken naar accreditatie.

Voor conformiteitsbeoordelingen in de gebruiksfase zijn per werkveld meerdere CBI's aangewezen.

Om de overstap naar accreditatie te maken is het wenselijk dat CBI's een schemabeheerder aanwijzen die zorgt voor het opstellen en onderhouden van één gezamenlijk certificatieschema.

---

¹ Toelichting:

- De Richtlijn explosieveilig materieel 2014/34/EU wordt geïmplementeerd in het Warenwetbesluit explosieveilig materieel 2016;
- De Richtlijn drukvaten van eenvoudige vorm 2014/29/EU wordt geïmplementeerd in het Warenwetbesluit drukvaten van eenvoudige vorm 2016;
- De Richtlijn drukapparatuur 2014/68/EU wordt geïmplementeerd in het Warenwetbesluit drukapparatuur 2016;
- De Richtlijn liften 2014/22/EU wordt geïmplementeerd in het Warenwetbesluit liften 2016.

De schemabeheerder moet naar behoren rekening houden met de belangen van alle partijen die belang hebben bij het certificatieschema, zonder dat één van de belangen de overhand heeft. De CBI's kunnen de huidige beheerstichting en voor drukapparatuur het Centraal College van Deskundigen drukapparatuur als schemabeheerder aanwijzen. Voor dit moment ziet SZW dit als de meest haalbare optie.

Een certificatieschema bestaat uit drie delen:

1. een beschrijving van 'het wat': object van conformiteitsbeoordeling en de vereisten aan het object;
2. een beschrijving van 'het hoe': de processen, procedures en eventueel de werkwijze die de CBI moet volgen, zoals de testmethode en controlefrequentie; en
3. een beschrijving van 'het wie': de vereisten die van toepassing zijn op de CBI met betrekking tot bijvoorbeeld hun organisatie, werkwijze, personeel (deskundigheid), apparatuur, rapportage en certificaten.

Ten aanzien van het object van conformiteitsbeoordeling veranderen de eisen in het warenwetbesluit 2016 ten opzichte van het huidige warenwetbesluit niet. Ook de frequentie van keuring in de gebruiksfase blijft onveranderd.

SZW zal de conceptbesluiten en de wijziging van het Warenwetbesluit machines in oktober 2015 voor commentaar voorleggen aan de belanghebbende partijen.

3. Duikarbeid en NDC.

Er zijn hier vier punten van belang:

1. Met ingang van 1 oktober is het Nationaal Duikcentrum CI (NDC-CI) niet meer aangewezen als certificerende instelling voor duikcertificaten. NDC-CI is er helaas niet in geslaagd op tijd de door de RvA geconstateerde afwijkingen tijdig weg te nemen. Momenteel wordt gewerkt aan het inrichten van een noodoplossing. Op de website van [NDC-CI](#) en het [Arboportaal](#) van SZW is altijd de meest actuele informatie te vinden.
2. Geharmoniseerd schema voor duiker/brandweerdruiker. Na een korte onderbreking zijn de werkzaamheden aan deze schemarevisie weer hervat. Zodra de onderbouwing en toelichting van diverse voorstellen voldoende overtuigend zijn aangeleverd door de Stichting Werken onder Overdruk (SWOD), kan een wijzigingsregeling worden opgesteld en vervolgens worden getoetst.
3. SZW staat open voor het verzoek om voor zogenaamde dunkingtrainingen vrijgesteld te worden van de duikcertificaat-verplichting. Een vrijstelling is juridisch niet mogelijk. Vooralsnog lijkt een aanpassing van het Arbeidsomstandighedenbesluit noodzakelijk. Dat vergt veel tijd. Maar eerst dient SWOD nog aan te geven hoe de veiligheid van de trainees en de trainers geborgd kunnen worden.
4. Er zijn duikerartsen die niet voldoen aan de verplichting om ingeschreven te zijn als bedrijfsarts. Dit betreft een groep duikerartsen met een lange staat van dienst en veel ervaring op het continentaal plat. Vroeger viel deze categorie onder een overgangsregeling, maar die is bij de stelselwijziging vervallen. Vanuit het Programma Certificatie van SZW is een voorstel voor een oplossing bij de juristen van het departement voorgelegd.

4. Arbodeskundigen.

Het wijzigen van het schema voor arbodeskundigen heeft een nieuwe 'boost' gekregen. Lange tijd was er veel onduidelijkheid hoe het schema nu precies in elkaar gestoken moest worden. Mede naar aanleiding van opmerkingen van de Raad voor Accreditatie wordt nu met behulp van een externe deskundige gewerkt aan het vernieuwde certificatieschema voor arbodeskundigen. De verwachting is dat dit certificatieschema begin 2016 ter beoordeling naar de RvA en ter toetsing aan de Inspectie SZW kan worden gezonden.

5. Arbodiensten.

Ook het Certificatieschema voor arbodiensten zit in de laatste fase van afronding. Het CCvD van de SBCA zal in november het voorstel voor een nieuw schema afronden en doorsturen naar het Ministerie van SZW. De belangrijkste wijzigingen hebben onder meer betrekking op:

- SBCA zal voorstellen om naast het vaste dienstverband voor arbodeskundigen ook de optie van een dienstverleningsovereenkomst met de arbodienst mogelijk te maken. Hiervoor zal echter ook het Arbobesluit moeten worden aangepast;
- een andere, minder gecompliceerde, opzet van het multi-disciplinair overleg binnen de arbodienst, en
- het aanscherpen van de privacyregels.

Na vaststelling van deze voorstellen door SBCA, zal SZW zich buigen over de wenselijkheid en haalbaarheid. Naar verwachting kan dan begin volgend jaar een aanpassing van het certificatieschema ter beoordeling worden voorgelegd aan de RvA en ter toetsing aan de Inspectie SZW.

6. Voorlichtingsbijeenkomsten 'Van beoordelen naar accrediteren'

Op 19 juni en 30 september jl. vonden er voorlichtingsbijeenkomsten plaats bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid m.b.t. de overgang van het systeem van beoordelen naar accreditatie.

Op 19 juni stond de voorlichtingsbijeenkomst in het teken van de productcertificatie. De beoogde veranderingen richting accrediteren zijn ingegeven door de Europese Verordening (EG) Nr. 765/2008, waarbij de rol van de RvA komt te veranderen. Daarom was het logisch dat de heer Ronteltap van het Ministerie van Economische Zaken een schets gaf van de Europese achtergronden rond accreditatie en certificatie. De heer Wieles van de RvA gaf vervolgens een toelichting op de nieuwe rol van de RvA bij accreditatie. De ochtend werd afgesloten door de heer Sluijsmans van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die de beoogde wijzigingen in de verschillende werkvelden van productcertificatie besprak.

In de middag was er volop de gelegenheid tot het stellen van vragen en het discussiëren over de voor- en nadelen van systeem van accreditatie. Een uitgebreide samenvatting van deze dag en de PP-presentaties van de bovengenoemde inleiders staan op de site van het [Arboportaal](#).

De voorlichtingsbijeenkomst van 30 september stond in het teken van de systeem- en persoonscertificatie. De opbouw van deze dag was identiek aan die van 19 juni. Echter m.b.t. de systeem- en persoonscertificatie zijn er méér mogelijkheden dan louter accreditatie. De heer Wilders van het Ministerie van Sociale Zaken schetste een aantal alternatieven. Tevens gaf hij aan dat het mogelijk is om als beheerstichting/CCvD ondersteuning te krijgen bij het maken en uitwerken van de juiste keuze. Daarbij is het van belang om de tijdlijn goed in de gaten te houden. De werkvelden moeten uiterlijk 1 juli 2016 duidelijk hebben voor welk alternatief zij kiezen. Daarna moeten de beheerstichtingen/CCvD'en aan de slag om dit alternatief uit te werken.

In de middag van deze voorlichtingsdag werden drie korte presentaties gehouden. De heer Wieles van de RvA vertelde het e.e.a. over de certificatie van processen en managementsystemen. Zijn RvA collega Paul Schröder ging in op de persoonscertificatie. Tot slot ging mevrouw Wiers van het Ministerie van SZW in op het systeem van de wettelijke registratie. Zo kwamen alle relevante onderwerpen van de dag uitgebreid aan de orde, hetgeen veel vragen en discussie opleverde. Ook de samenvatting en de PP-presentaties van deze dag staan op de site van het [Arboportaal](#).

Binnen enkele weken zal vanuit het Ministerie van SZW met een aantal beheerstichtingen contact worden opgenomen om te kijken naar de wenselijkheid van ondersteuning bij het maken van een verantwoorde keuze naar een ander systeem dan het beoordelen.

7. Convenanten tussen SZW en beheerstichtingen

Met alle acht beheerstichtingen heeft SZW in het verleden convenanten afgesloten. Deels zijn deze voor bepaalde tijd afgesloten en deels voor onbepaalde tijd. Een aantal is inmiddels verlopen. Gezien de veranderingen op de productterreinen (zie hierboven) vervalt de noodzaak voor een convenant. Op de overige terreinen is een update wenselijk om deze aan de nieuwe inzichten aan te passen. SZW zal de beheersstichtingen binnenkort met voorstellen benaderen.